

Διὸς τοῦ ἀστραπαίου (στορπαίου ἐν Τεγέᾳ). Παρ' αὐτὴν «ἐν τῷ τείχει μεταξύ τοῦ Πυθίου καὶ τοῦ Ὀλυμπίου» ἐκάθηντο καὶ ἐτήρουν τὰς ἀστραπὰς πρὸ τῆς ἐκπομπῆς τῆς Πυθαΐδος (Στρβ. 9,404). Ὁ Θουκ. II, 15 ἀριθμεῖ τὰ παλαιότατα ὑπὸ τῆ Ἀκροπόλει ἱερὰ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικωτάτου (τὸ Πάνειον ἐγίνωσκεν, ὅτι ἦτο νεώτερον), ἦτοι τοῦ Ὀλυμπίου καὶ βαίων πρὸς δυσμὰς (Πύθιον, ἱερὸν τῆς Γῆς πρὸ τῆς δυτικῆς εἰσόδου τῆς Ἀκροπόλεως, Διονύσιον τὸ ἐν Λίμναις). Ἐπειδὴ δὲ ὁ Εὐριπ. Ἴων. 285 τὰς ἀστραπὰς ἀποδίδει εἰς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα καὶ ἐπειδὴ ὁ βωμὸς βδὲν πρᾶλληλίττει οὔτε πρὸς τὸ σπῆλαιον Β οὔτε πρὸς τὸ Γ, ἀλλὰ πρὸς τὸ σύνολον ΒΓΔ, ὥστε νὰ ἀνήκη πάλαι ποτὲ εἰς ὅλα ἐξ ἴσου, εἶνε πιθανόν, ὅτι ἦτο κοινός, ὥστε οἱ δύο θεοί, πατήρ καὶ υἱός, νὰ εἶνε ὁμοθῶμοι.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ. — Τὸ περίλημμα εἰς μέταξαν ἐπὶ τῶν ἐμπορευματοῦ βάρους (**poids conditionné**) βομβυκίων μεταξοσκώληκος Ἑλληνικῶν καλλιεργειῶν, ὑπὸ κ. Γ. Ι. Σοφianoπούλου. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Α. Χ. Βουρνάζου.

Ἀσχολούμενοι ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐπὶ τῶν ἐμπορευματολογικῶν ἰδιοτήτων τῆς μετάξης (ἴδε σειρὰν τευχῶν περιοδικοῦ «Οἰκονομικὰ Νέα» ἀπὸ Ἰουλίου - Δεκεμβρίου 1926 κατηρῦθναμεν εἰδικῶς τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν ἐπὶ τοῦ περιλήμματος εἰς μέταξαν βομβυκίων μεταξοσκώληκος ἑλληνικῶν καλλιεργειῶν. Ὁ παράγων οὗτος, περίλημμα εἰς μέταξαν τῶν βομβυκίων, ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ τῆς μετάξης δικαίως δὲ ἡ προσοχὴ τῶν ἀσχολουμένων περὶ τὴν μέταξαν ἐπιστημῶν ἐστράφη μετ' ἐπιμονῆς πρὸς αὐτόν. Οὕτως ἔχει μέχρι τοῦδε ἐξακριβωθῆ ὅτι αἱ θήλειαι ψυχαὶ εἶναι κατὰ πολὺ ὀγκωδέστεραι τῶν ἀρρένων ἐπομένως καὶ αἱ χρυσαλλίδες τούτων παρουσιάζουσι τὴν ἀνάλογον διαφορὰν ὄγκου καὶ βάρους. Ὁ Quajat: (Producono più seta i maschi ovvero le femine, *Boll. di bachi*, Padoue, 1883.) διεπίστωσεν ὅτι ἐπὶ ἴσου ἀριθμοῦ βομβυκίων ἐξ ἐκάστου γένους τὰ θήλεια δίδουσι μεγαλυτέραν ποσότητα μετάξης ἢ τὰ ἄρρενα καὶ ὅτι ἀντιστρόφως ἐπὶ ἴσου βάρους ἐξ ἐκάστου γένους τὰ ἄρρενα δίδουσι μεγαλυτέραν ποσότητα μετάξης ἢ τὰ θήλεια, ἐκ προσδιορισμῶν δέ, οὓς ἐπετέλεσεν ἐπὶ τῆς κατὰ βάρους σχέσεως τοῦ μεταξίνου περιλήμματος νωπῶν βομβυκίων πρὸς τὸ σύνολον, προκύπτει ὅτι τὸ μὲν τῶν ἀρρένων κυμαίνεται μεταξύ 14-16% τὸ δὲ τῶν θηλέων μόνον μεταξύ 11-13%.

Αἱ διαφοραὶ αὗται κατὰ τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις πολλαπλασιάζονται μεγάλως.

λως ἐπὶ τῶν παρουσιαζόντων τὸ ἀπόλυτον αὐτῶν βάρος (poids absolu) ξηρῶν βομβυκίων, ἀκόμη δὲ περισσότερον ἐπὶ τῶν ἀνακτησάντων τὸ ἐμπορικὸν αὐτῶν βάρος (poids conditionné).

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν πειραμάτων ἐλήφθησαν βομβύκια παραχθέντα εἰς ὀκτὼ ἐλληνικὰς σηροτροφικὰς ἐπαρχίας. Τὰ βομβύκια ταῦτα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς γνήσιοι ἐκπρόσωποι καθαρᾶς ἑλλην. ποικιλίας, διότι ὡς γνωστὸν τοιαύτη δὲν ἔχει ἀκόμη διὰ πολλοὺς λόγους μορφωθῆ, προέρχονται δ' ἐξ ὠαρίων, ἐνιαυσίου πάντοτε παραγωγῆς, Βαγδάτης, Κύπρου καὶ Γαλλίας καλλιεργηθέντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἄρτης, Θεσσαλονίκης, Κύπρου, Λακωνίας, Λαρίσσης, Λασηθίου, Πέλλης καὶ Χανίων. Αἱ ἐμπορευματολογικαὶ ἰδιότητες τῶν ἐλληνικῶν τούτων βομβυκίων ἀναφέρονται ἐν τῷ κατωτέρῳ πίνακι ἐν συνόλῳ καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὰ θήλεα καὶ τὰ ἄρρενα. Ἡ διαλογὴ καὶ κατάταξις αὐτῶν κατ' εἶδη ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξωτερικῶν δεδομένων, ἐπομένως δὲν εἶναι ἀπόλυτος. Ὅθεν δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ πίνακι τὸ πιθανὸν εἶδος ἀλλὰ μόνον τὸ χρῶμα, αἱ διαστάσεις καὶ τὸ βάρος. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν δεδομένων ἐγένετο διαλογὴ τῶν θηλέων ἀπὸ τῶν ἀρρένων. Δυστυχῶς καὶ πάλιν δὲν δυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου ταύτης μ' ἔδλον ὅτι μετ' ἐπιμελείας ἐχωρίσθησαν τὰ μεγάλην διαφορὰν βάρους παρουσιάσαντα ἀπὸ τῶν ἐλαφροτέρων. Ἡ πιθανότης ὅτι μεταξὺ τοῦ ἑνὸς γένους παρεισέφρησαν καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἄλλου εἶναι πολὺ μικρά, διότι ἐξ ἐρευνῶν, αἵτινες ἐγένοντο ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλου γένους βομβυκίων, ἀπεδείχθη ὅτι ταῦτα καλῶς εἶχον καταταγῆ.

ΠΙΝΑΞ ἐμπορευματολογικῶν ἰδιοτήτων βομβυκίων μικτοῦ γένους

	Προελεύσεως	Χρῶμα	Μέσ. μήκος χλ.μ.	Μέσ. πλάτος χλ.μ.	Μέσ. βάρος γρμ.	Μ. περιλημ εἰς μέτραν % ₀	Υπολείμ. μεταμορφώ- σεως % ₀	Χρυσάλλιδ. % ₀
1	Ἄρτης	Ἄν. κίτρινα	36.0	18.4	1.90	14.16	0.364	85.476
2	Θεσσαλονίκης	Κίτρινα	39.1	19.8	2.05	15.63	0.451	83.919
3	Κύπρου	Χρυσοκίτρινα	50.4	23.8	2.65	16.38	0.514	83.106
4	Λακωνίας	Λευκά	39.0	19.4	2.02	16.04	0.487	83.473
5	Λαρίσσης	Ἄν. κίτρινα	36.1	18.01	1.96	14.24	0.360	85.400
6	Λασηθίου	Λευκά	40.0	19.5	2.12	15.75	0.469	83.781
7	Πέλλης	Λευκά-ἄν. κίτρινα	35.8	18.1	1.87	16.02	0.486	83.494
8	Χανίων	Χρυσοκίτρινα	44.2	21.8	2.30	16.11	0.498	83.392

ΘΗΛΕΩΝ

ΑΡΡΕΝΩΝ

	Μέσ. μήκος χλ.μ.	Μέσ. πλάτος χλ.μ.	Μέσ. βάρος γρμ.	Μ. περιλήμ. εις μετάξιν 0/0	Υπολείμ. μεταμορφώ- σεως 0/0	Χρυσαλλίδ. 0/0		Μέσ. μήκος χλ.μ.	Μέσ. πλάτος χλ.μ.	Μέσ. βάρος γρμ.	Μ. περιλήμ. εις μετάξιν 0/0	Υπολείμ. μεταμορφώ- σεως 0/0	Χρυσαλλίδ. 0/0
1	38.1	19.9	2.15	13.1	0.406	86.494	1	33.9	16.9	1.65	15.2	0.534	84.266
2	41.0	21.3	2.34	12.0	0.460	87.540	2	37.2	18.9	1.76	15.9	0.560	83.540
3	52.4	26.9	3.289	11.0	0.470	88.530	3	48.4	20.7	2.01	16.25	0.578	83.172
4	41.8	22.2	2.30	12.3	0.498	87.202	4	36.2	17.0	1.74	15.6	0.547	83.853
5	38.5	19.5	2.184	12.6	0.440	86.960	5	33.7	16.5	1.736	15.1	0.528	84.372
6	41.2	21.4	2.44	11.9	0.488	87.612	6	38.8	17.2	1.80	16.0	0.566	83.434
7	38.0	19.6	2.15	13.2	0.472	86.328	7	33.6	16.6	1.59	14.9	0.508	84.592
8	45.7	23.6	2.94	11.6	0.482	87.918	8	42.7	19.9	1.66	16.1	0.569	83.331

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προκύπτει ἡ ἀλήθεια τῶν ὑπὸ τοῦ Quajat θεσπισθέντων.

Ἀποπνιγμός. — Ἐγένετο δι' ἀτμοῦ ἐντὸς 10 λεπτῶν τῆς ὥρας, ἐλήφθη δμως φροντὶς ὥστε τὰ βομβύκια νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ πρὸ τῆς κατεργασίας δι' ἀτμοῦ βάρους αὐτῶν.

Ἀφύδρασις. — Πρὸς ἐπίτευξιν ἀποτελεσμάτων μὴ ἀπομεμακρυσμένων τῆς πραγματικότητος δὲν ἐγένετο ἡ ἀφύδρασις τῶν βομβυκίων εἰς θερμοκρασίαν 110° K. διὰ ξηραντήρων διὰ θερμοῦ ἀέρος, ἀλλὰ δι' ἐκθέσεως τούτων ἐπὶ 3 περίπτου μήνας ἐν χώρῳ ξηρῷ ἐν ᾧ διετηρεῖτο, σταθερῶς, θερμοκρασία 34° K. Εἰς ἀφύδρασιν ὑπεβλήθησαν ἐκ παραλλήλου καὶ δοκιμεῖα τῶν αὐτῶν προελεύσεων, εἰδῶν καὶ γενῶν, ἀφ' ὧν προηγούμεως διὰ σχισμοῦ τοῦ βομβυκίου διὰ μαχαιριδίου ἐξήχθη ἡ ψυχὴ ζῶσα.

Διὰ τῆς βιαίας ταύτης ἐξαγωγῆς κατωρθώθη ἐπίσης ἔλεγχος τῆς καλῆς διαλογῆς τῶν θηλέων καὶ τῶν ἀρρένων ἐξακριβωθέντος τοῦ μικροῦ μόνου σφάλματος τῶν 30/100. Αἱ ληφθεῖσαι ψυχαὶ ἐθανατώθησαν ἀμέσως δι' εἰσαγωγῆς αὐτῶν ἐντὸς ἀτμοσφαίρας ἀζώτου, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου δέκα ζεύγη τοιούτων ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀριότητος τῆς κατασκευῆς αὐτῶν διὰ τῆς ἰκανότητος ἀμέσου, πρὸς παραγωγὴν, συζεύξεως.

Τὰ ὑπολείμματα τῆς μεταμορφώσεως συνελέγησαν ἰδιαιτέρως καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς ξήρανσιν διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου. Κατὰ τὴν ἀφύδρασιν ταύτην διεπιστώθη διάφορος ἀπώλεια ὕδατος τόσον εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῶν βομβυκίων ὅσον καὶ εἰς τὰ διαφόρου προελεύσεως καὶ εἶδους τοιαῦτα. Οὕτω ἐν τῷ κατωτέρῳ πίνακι ἀναφέρονται αἱ ἐξ 100 γρμ. ὑποληφθεῖσαι ποσότητες μετάξης, ὑπολειμμάτων μεταμορφώσεως καὶ χρυσαλλίδων ὡς καὶ ἡ ἑκατοστιαία τούτων ἀναλογία.

Υπελείφθησαν μετά την αφύδρασιν

	ΘΗΛΕΩΝ						ΑΡΡΕΝΩΝ					
	Μετάξης	Υπολειμμάτων μεταμορφώσεως	Χρυσάλλιδων	Ἐπι τοῖς %			Μετάξης	Υπολειμμάτων μεταμορφώσεως	Χρυσάλλιδων	Ἐπι τοῖς %		
				Μετάξης	Υπολειμ. μεταμορφ.	Χρυσάλλιδ.				Μετάξης	Υπολειμ. μεταμορφ.	Χρυσάλλιδ.
1	12.31	0.11	24.22	33.5	0.30	66.1	14.49	0.15	23.59	37.89	0.39	61.7
2	11.28	0.13	24.97	31.0	0.35	68.5	14.95	0.16	23.64	38.58	0.41	61.0
3	10.39	0.14	25.49	28.8	0.37	71.05	15.26	0.17	23.95	38.75	0.43	60.82
4	11.57	0.14	24.59	31.87	0.38	67.74	14.68	0.15	23.65	38.15	0.38	61.47
5	11.83	0.12	24.44	31.96	0.32	67.16	14.18	0.15	23.71	37.33	0.39	62.28
6	11.20	0.14	25.13	30.71	0.32	68.90	15.06	0.16	23.78	38.61	0.41	60.97
7	10.53	0.13	24.17	30.23	0.37	69.39	13.92	0.14	23.89	36.68	0.36	62.96
8	10.90	0.14	25.14	30.13	0.38	69.48	15.03	0.16	23.83	38.51	0.41	61.08

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προκύπτει ὅτι ἡ διαφορὰ περιλήμματος εἰς μέταξαν τῶν ἄρρένων ἀπὸ τῶν θηλέων ποικίλλει ἀπὸ 4,39 % μέχρις 9,95 % καὶ ὅτι αὕτη εἶναι μεγίστη εἰς τὰ χρυσοκίτρινα τοῦ εἴδους τῆς Κύπρου καὶ εἰς τὰ κίτρινα τοῦ εἴδους τῆς Βαγδάτης.

Ἐμπορικὸν βάρος (poids conditionné). — Κατὰ τὰς ἐμπορικὰς διαπραγματεύσεις προστίθεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου βάρους ἡ ποσότης 11 %, ἣτις ἀντιπροσωπεύει, τὸ δυνάμενον νὰ συγκρατηθῇ φυσικῶς ὕδωρ. Οὕτω διὰ τῆς προσθήκης ταύτης κατὰ τὴν εἰρημμένην ἀναλογίαν ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἄρρένων καὶ θηλέων πολυπλασιάζεται ἔτι μᾶλλον ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν κάτωθι ἀριθμῶν:

	ΘΗΛΕΩΝ	ΑΡΡΕΝΩΝ	Διαφορὰ
1	35.97	40.37	4.40
2	33.28	41.07	7.49
3	31.05	41.23	10.12
4	34.18	40.64	6.46
5	34.84	39.74	4.90
6	32.97	41.11	8.14
7	32.48	39.13	6.65
8	32.36	41.03	8.67

Ἐκ τῶν ἄνω παρατηρήσεων προκύπτει ὅτι τόσοσὴν τὴν παραγωγὴν ἔσον καὶ τὴν ἐμπορείαν τῶν βομβυκίων ἐνδιαφέρει ἰδιαίτερος τὸ ἄρρεν γένος, ὅθεν, προκειμένου μόνον περὶ πηρισμοῦ τῶν βομβυκίων τοῦ μεταξοκώληκος θὰ ἦτο συμφέρουσα διὰ τὸν καλλιεργητὴν ἡ διαλογὴ καὶ ἀπόρριψις τῶν θηλέων ἐντόμων.

Ἐπιτυχῶς διαλογὴ ἐπιτυχῶς κατορθοῦται μόνον ἐπὶ σκωλήκων εὐρισκομένων εἰς τὴν Δ' σπανίως δὲ εἰς τὴν Γ' ἡλικίαν, δηλαδὴ ὅτε ἔχουσιν ἤδη καταναλωθῆ σημαντικαὶ ποσότητες μορφοφύλλων, ἐπομένως ἡ διαλογὴ καὶ ἀπόρριψις αὐτῶν ἐμβάλλει τὸν σηροτρόφον εἰς σπουδαίας ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ ἐπικερδοῦς τῆς τοιαύτης πράξεως. Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ θέματος

τούτου, βάσει τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνωσιν ἔρευναι ἐν μεγάλη κλίμακι ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν εἰδικῶν σηροτροφικῶν Ἰδρυμάτων.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ. — Ἐπὶ τοῦ εἴδους τῆς τροφῆς ἰχθύων τοῦ Φαληρικοῦ ὄρμου*, ὑπὸ κ. Γ. Ἀθανασοπούλου. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Ἰω. Πολίτου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν θαλασσίων ὀργανισμῶν καὶ ἐπομένως καὶ τῶν ἰχθύων δὲν ἔχουσιν εἰσέτι τελείως γνωσθῆ. Ὁ τρόπος διατροφῆς π. χ. τῶν ἰχθύων, τὰ εἶδη δηλ. τροφῆς ἐκ τῶν ὁποίων τρέφεται ἕκαστον εἶδος ἰχθύος, τὰ ὑφ' ἐκάστου τούτων προτιμώμενα κλπ. δὲν εἶναι ἀκόμη ἐν λεπτομερείᾳ γνωστά. Ἄλλως τε προκειμένου ἰδιαίτερος περὶ τροφῆς παρουσιάζονται ποικιλία μεγάλα ἐνίοτε ἀναλόγως τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστον εἶδος διαβισί, τοῦ περιβάλλοντος κ.ο.κ. Ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν εἰδῶν τροφῶν τῶν ἰχθύων ἠσχολήθησαν ἐπιστήμονες ὡς π. χ. οἱ Lo Bianco¹, Moreau κλπ. πάντοτε ἕως ἐπὶ τινῶν εἰδῶν, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἰχθύων. Ἄλλως τε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης τῶν ἰσχύουσι διὰ τὰ ἴδια ἐκάστου ὕδατα. Εὐκόλως δὲ κατανοεῖ τις τὴν πρακτικὴν σημασίαν τῶν τοιούτων ἐρευνῶν διὰ διαφόρους ἐφαρμογὰς ὡς π. χ. τὴν ἐκλογὴν δολώματος, τὴν θέσιν διαβίσεως τοῦ ἰχθύος κτλ. Διότι ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς τροφῆς ἐνὸς εἴδους δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἀμέσως περὶ τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἕκαστος ἰχθύς διαβισί.

Ἐξητάσαμεν εἰς διάστημα διαιτίας περιίπου, ὑπερχίλια ἄτομα ἰχθύων ἀνήκοντα εἰς τριάκοντα πέντε διάφορα εἶδη ἐκλεγέντα μεταξὺ τῶν συνηθεστέρων ἐδωδῶν παρ' ἡμῖν ἰχθύων ὑπαγόμενα δὲ εἰς τὰς πέντε μεγάλας ομάδας τῶν Ἀκανθοπτερυγίων, Φαρυγγογνάθων, Ἀνακανθίων, Φυσοστόμων καὶ τῶν Σελαχίων συμφώνως πρὸς τὸν ἀκόλουθον πίνακα:

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΘΕΝΤΩΝ ΙΧΘΥΩΝ

ΑΚΑΝΘΟΠΤΕΡΥΓΙΟΙ. — Σπαρίδαι: *Box boops*, *Box salpa*, *Sargus annularis*, *Sargus Rondeletii*, *Chrysophrys aurata*, *Pagellus erythrinus*, *Pagellus mormyrus*, *Oblada melanura*, *Dentex macrophthalmus*.

Περκίδαι: *Serranus hepatus*, *Serranus scriba*, *Epinephelus alexandrinus*, *Epinephelus aeneus*, *Labrax lupus*.

Μουλίδαι: *Mullus barbatus*, *Mullus surmuletus*.

Σκορπανίδαι: *Scorpaena porcus*.

Τραχινίδαι: *Trachinus draco*, *Uranoscopus scaber*.

* G. ATHANASSOPOULOS. — Régime alimentaire de quelques poissons de la baie du Phalères.

¹ Βλ: *Mitteilungen der Neapel-Station*, διαφόρων ἐτῶν.